

Lehdistötiedote 4.3.2021

Avoim kirje EU-johtajille sekä Talousdemokratia ry:n kannanotto: Euroopan unionin taloussääntöjä tulee uudistaa siten, että ne mahdollistavat oikeudenmukaisen siirtymän ekologisesti kestävään yhteiskuntaan

Joukko kansalaisjärjestöjä, tutkijoita ja ammattiyhdistysliikkeiden edustajia lähetti maanantaina 15.2. avoimen kirjeen EU-johtajille. Talousdemokratia ry on yksi kirjeen allekirjoittajista. **Kirjeessä vaaditaan EU-johtoa uudistamaan EU:n toimimattomia taloussääntöjä**, erityisesti niin sanottua vakaus- ja kasvusopimusta, **jotka tosiasiallisesti estävät EU:ta ja sen jäsenvaltioita toteuttamasta sosiaalisen ja ekologisen kestävyuden kannalta välttämättömiä investointeja.**[1]

Talousdemokratia ry julkaisee myös oman Suomen kontekstiin suunnatun kannanottonsa EU:n taloussääntöjen uudistamistarpeesta torstaina 4.3. Talousdemokratia muun muassa vastaa kannanotossaan pääministeri Marinin 10.2. eduskunnassa esittämään pyyntöön käydä Suomessa syvällistä keskustelua siitä, onko talousjärjestelmämme ehjä, koska se kriisiytyy jatkuvasti.

Talousdemokratia ry:n näkemys on, että talousjärjestelmämme ei todellakaan ole ehjä, ja että erityisen rikkinäisiä ovat EU:n taloussäännöt. Kuten EU-johtajille lähetetyssä avoimessa kirjeessäkin todetaan, EU-maiden talouspolitiikkaa ohjaava niin sanottu **vakaus- ja kasvusopimus on toimimaton ja tosiasiallisesti estää jäsenmaita toteuttamasta sosiaalisesti oikeudenmukaista siirtymää ekologisesti kestävään yhteiskuntaan.**

Vakaus- ja kasvusopimuksessa määritellyt julkisen sektorin budjettialijäämiä ja julkisen velan suhdetta bruttokansantuotteeseen rajoittavat viiteluvut 3 % (alijäämärajoite) ja 60 % (velka-bkt-suhde) eivät perustu tutkimustietoon tai syvälliseen talouden analyysiin.[2] Nämä luvut ovat lähinnä mielivaltaisia, ja siksi vakaus- ja kasvusopimus ylipäänsä on täysin toimimaton nykyajassa. **Oikeudenmukainen vihreä siirtymä edellyttää suuria julkisia investointeja ekologiseen kestävyteen, ja samalla on tarjottava kansalaisille riittävä sosiaaliturva muutoksen keskellä.** Niin sanottu vakaus- ja kasvusopimus kuitenkin rajoittaa voimakkaasti julkisten investointien tekemistä ekologiseen ja sosiaaliseen kestävyteen.

*”Niin sanottu vakaus- ja kasvusopimus ei tuo vakautta eikä kasvua, sillä se kahlitsee EU-maita tekemästä välttämättömiä investointeja hyvinvoinnin ja ekologisen kestävyuden saavuttamiseksi. **Osuampi nimi sopimukselle olisikin ’epävakaus- ja kasvuntukahduttamissopimus’.** Eurokriisin aikaan vaikeuksissa olleita EU-maita pakotettiin niiden kansantalouksia todellisuudessa vahingoittaneeseen talouskuriin. Tämä toiminta synnytti epäluottamusta EU-maiden välille. Lisäksi talouskasvu on ollut EU:ssa heikkoa vuoden 2008 finanssikriisistä lähtien, ja yksi syy tähän on nimenomaan elvytystä estävä ja siten kasvua tukahduttava talouskuri”,* Talousdemokratia ry:n varapuheenjohtaja Ari Slioor sanoo.

Toinen toimimaton osa EU:n taloussääntöjä ovat Euroopan keskuspankin sekä euromaiden kansallisten keskuspankkien toimintaa koskevat tarpeettomat ja haitalliset rajoitukset.

Eurojärjestelmän keskuspankkien tulisi ensinnäkin voida avoimesti toimia viimekätisinä lainaajina euromaille. Tämä mahdollistaisi euromaille kunnianhimoisen finanssipolitiikan toteuttamisen sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväen yhteiskunnan rakentamiseksi. Toiseksi eurojärjestelmän keskuspankkien tulisi voida myös ainakin joiltakin osin suoraan rahoittaa sosiaaliselle ja ekologiselle kestävyydelle välttämättömiä investointeja. **Lisäksi, mikäli poliittista tahtoa EKP:tä koskevien lakien muuttamiseen olisi riittävästi, keskuspankit voisivat esimerkiksi hoitaa kokonaan EU:n elpymisrahastoon EU-komission nimissä otetut velat.** Silloin ei tarvitsisi murehtia siitä, joutuvatko esimerkiksi suomalaiset veronmaksajat rahoittamaan elpymispaketin puitteissa joidenkin jäsenmaiden mahdollisesti kyseenalaisina pidettyjä toimia.

”Suora keskuspankkirahoitus sallimalla voitaisiin esimerkiksi EU:n elpymisrahastoon liittyvät vastuut hoitaa ilman huolta siitä, joutuvatko veronmaksajat rahoittamaan toisten EU-maiden toimintaa tai pelastamaan ulkomaisia pankkeja”, Talousdemokratia ry:n puheenjohtaja Konsta Nylander sanoo.

Viitteet:

[1] Avoin kirje EU-johtajille 15.2.: <https://www.finance-watch.org/publication/reshaping-the-european-fiscal-framework/> (katsottu 3.3.2021)

[2] 3 % alijäämärajoitteen keksinyt virkamies kertoo luvun syntyneen alle tunnissa ja perustuvan lähinnä siihen, että siitä tulee mieleen pyhä kolminaisuus. (<https://www.leparisien.fr/economie/3-de-deficit-le-chiffre-est-ne-sur-un-coin-de-table-28-09-2012-2186743.php>) (katsottu 17.2.2021)

60 % velkasuhderajoitus perustuu puolestaan vain siihen, että kyseinen luku sattui olemaan EU:n jäsenvaltioiden keskimääräinen velkasuhde vuonna 1990. Vastaavalla menetelmällä velkasuhderajoitteeksi olisi vuonna 2000 tullut 70 %, vuonna 2010 86 % ja vuonna 2020 101 %. (<https://www.socialeurope.eu/easing-the-eu-fiscal-straitjacket>) (katsottu 18.2.2021)

LEHDISTÖTIEDOTE PÄÄTTYY

Yhteydenotot:

Konsta Nylander
Puheenjohtaja
+358 40 731 2596

konsta@talousdemokratia.fi

Ari Slioor
Varapuheenjohtaja
+358 40 828 1608

ari@talousdemokratia.fi

Suomen Talousdemokratia ry:n tarkoituksena on ohjata yhteiskuntaa kohti kestäväää ja demokraattista talousjärjestelmää tuomalla esiin uskottava ja käytännöllinen vaihtoehto velkaperusteiselle rahajärjestelmälle sekä lisätä kansalaisten kiinnostusta yhteiskunnalliseen talousjärjestelmään ja sen kehitykseen.